

Strategi för Örebro studentkårs utbildningsbevakning

Verksamhetsåren 2014/2015 och 2015/2016

Fastställd av Örebro studentkårs styrelse 2014-04-10

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING	2
DEFINITIONER OCH BEGREPP	3
EN FÖRBÄTTRAD UTBILDNINGSKVALITET	4
MED OCH FÖR STUDENTERNA	6
MED OCH FÖR ÖREBRO STUDENTKÅR	7
MED OCH FÖR ÖREBRO UNIVERSITET	8
SLUTORD	10
REFERENSLISTA	11

SAMMANFATTNING

Strategins övergripande syfte är att vägleda och inspirera Örebro studentkårs (förkortas ÖS) utbildningsbevakning samt att tillgodose utbildningsbevakarna med ett fundament för sitt arbete. Strategin har delats upp i tre arbetsområden, 1) med och för studenterna, 2) med och för Örebro studentkår samt 3) med och för Örebro universitet. Med stöd i ÖS åsikts- och visionsdokument utvecklar strategin också ÖS syn på kvalitet i högskoleutbildning. Huvudpunkterna i denna strategi är att

- betona bildning såväl som utbildning
- öka det studentcentrerade lärandeperspektivet
- fylla alla studentrepresentantplatser och skapa kontinuitet
- medvetandegöra utbildningsbevakningen för såväl studenter som universitetet
- öka samarbetet inom ÖS och med Örebro universitet
- stärka utbildningsbevakarrådets roll

INLEDNING

En studentkårs viktigaste funktion är att arbeta för att tillvarata studenternas intressen och därmed verka för en förbättrad utbildning och studietid.¹ Utbildningsbevakningen är således en av ÖS kärnverksamheter och utbildningsbevakarna är en av de grupper engagerade medlemmar som möjliggör ÖS arbete för en förbättrad utbildningskvalitet. Viktigt att ha i åtanke är att funktionen för utbildningsbevakningen är till lika delar granskande som utvecklande.

Men vad är egentligen kvalitet? Hur ska ÖS vara den självklara kvalitetssäkraren? Detta strategidokument är tänkt att svara på dessa frågor för att göra ÖS utbildningsbevakning starkare och mer enad. Strategin ska dels vara visionärt präglad, dels vara ett konkret underlag för utbildningsbevakare, studentrepresentanter samt för andra som är engagerade i sina studier. Denna strategi är indelad i tre arbetsområden, inom vilka ÖS utbildningsbevakare samt andra aktiva inom ÖS utbildningsbevakning ska arbeta

1. med och för studenterna
2. med och för Örebro studentkår
3. med och för Örebro universitet

Strategins formuleringar ska vara så pass öppna att alla kårsektioner får stort handlingsutrymme inom dess ramar, men samtidigt tillräckligt tydliga för att alla ska arbeta mot samma mål.

Strategin ska vara ett levande dokument och bör därför revideras kontinuerligt för att överensstämja med ÖS visions- och åsiktsdokument. Utbildningsbevakarrådet åläggs därför att revidera strategin med två års intervall. Året innan strategins revidering börjar gälla ska strategins revidering fastställas. Strategin fastställs av kårstyrelsen.

---

¹ Högskolelagen (SFS 1992:1434).

DEFINITIONER OCH BEGREPP

Örebro studentkår förkortas i denna strategi till ÖS.

Utbildning avser den planmässiga och organiserade undervisning samt träning som tillhandahåller kunskaper och formell kompetens för visst yrke, titel eller vidareutbildning.² Bildning är ett filosofiskt begrepp som är en del av utbildningen. Begreppet beskriver processen där människans upplevelsevärld förändras genom att möta det främmande.³

Utbildningskvalitet betecknar i denna strategi en uppsättning värdefulla egenskaper för ett visst objekt eller en viss verksamhet. Universitetskanslersämbetet definierar i första hand vad utbildningskvalitet är. ÖS syn på utbildningskvalitet samt hur den kan utvecklas och bättras ses i nästa kapitel.

Studentinflytande avser såväl de formella kanaler för påverkan som studenter äger i fråga om sin utbildning, som de informella förutsättningarna för påverkan. Enligt högskolelagen har studenterna rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation.⁴

Utbildningsbevakare är i ÖS mening den förtroendevalda ordinarie medlem⁵ som för kårsektionens talan i utbildningspolitiska frågor och som bevakar den utbildning som bedrivs vid institutionen vilken kårsektionen representerar. Varje kårsektion ska ha minst en utbildningsbevakare. Utbildningsbevakaren ska dels ses som en studentrepresentant i institutionerna, dels som stödperson för den enskilda studenten i utbildningsrelaterade ärenden. Utbildningsbevakare har rapporteringsskyldighet till ÖS student- och doktorandombud samt ÖS vice ordförande.

Student- och doktorandombudet är av ÖS heltidsanställd och arbetar med studentärenden. Student- och doktorandombudet är ett stöd till utbildningsbevakarna i

---

² Nationalencyklopedin, "utbildning": <http://www.ne.se/sve/utbildning>. Hämtad 2013-12-18.

³ Gadamer, Hans-Georg. *Sanning och metod: i urval*. Daidalos, Göteborg, 1997.

⁴ Högskolelagen (SFS 1992:1434).

⁵ Ordinarie medlem i ÖS är den som avlagt medlemsavgift för verksamhetsåret, som är antagen till och registrerad på ett program eller en kurs vid Örebro universitet.

alla frågor gällande utbildningsbevakning. Student- och doktorandombudet avgör huruvida ett studentärende utgör ett fallärende eller inte.

Ett fallärende eller ett student-/doktorandärende uppstår när studentkåren upprättar kontakt med universitetet angående de fall som inkommer. Student- och doktorandombudet utför en utredning om universitetet brustit i sitt ansvar mot studenterna eller doktoranderna. Om så är fallet beslutas åtgärder i samråd med studenterna/doktoranderna och ansvarig personal. Innan ett ärende avslutas görs en uppföljning för att säkerställa att den lösningen som parterna har kommit överens om har följts.

Utbildningsbevakarrådet benämns det organ inom ÖS som samlar alla kårsektioners utbildningsbevakare för att tillsammans samtala om och arbeta för en bättrad utbildningskvalitet. Rådet leds av ÖS vice ordförande, och ÖS student- och doktorandombud deltar.

EN FÖRBÄTTRAD UTBILDNINGSKVALITET

ÖS arbetar aktivt för en förbättrad kvalitet på utbildningar på grund-, avancerad - och forskarnivå vid Örebro universitet. Utbildningskvalitet bestäms i första hand av Universitetskanslersämbetet,⁶ och det är en av ÖS grunduppgift att verka för att denna kvalitet uppfylls. För att ytterligare utveckla och bättra kvaliteten i ÖS mening behöver uttrycket "utveckla och bättra kvaliteten" förklaras närmare.

Universitetet bör inte enbart tillhandahålla utbildning som är arbetsmarknadsförberedande, utan också bildning.⁷ Förvärvad bildning är förvisso svårare att utvärdera än förvärvad utbildning, varför Örebro studentkårs utbildningsbevakning aktivt bör arbeta för att bredda utvärderingsinstrumenten så som kursvärderingarna. Vidare bör universitetets roll som såväl utbildare som bildare betonas. Utbildning och bildning ska tillsammans ge en grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet och ska inte bara vara till nytta för arbetet eller vidare forskning, utan också för livet.

---

⁶ Universitetskanslersämbetet, "Kvaliteten på högskoleutbildningar": <http://www.uk-ambetet.se/utbildningskvalitet/kvalitetenpahogskoleutbildningar.4.782a298813a88dd0dad800010221.html>.

⁷ Örebro studentkårs åsiktsdokument, 2013.

Lärosäten runtom i Sverige går alltmer från ett förmedlingsperspektiv på undervisning, som i korthet går ut på att läraren överför objektiva kunskaper till studenten, till en i högre grad studentcentrerad och progressiv pedagogik.⁸ Detta går i linje med en tämligen enad forskarkår, som visar att de kunskaper en student förvärvar är starkt kopplade till hur studenten förhåller sig till lärande och tidigare individuella erfarenheter.⁹ Studenten ska därför stå i centrum för utbildningen.¹⁰ ÖS utbildningsbevakning ska således arbeta för att vidareutveckla det studentcentrerade lärandeperspektivet genom att löpande utvärdera och granska undervisningsformerna inom de olika programmen och kurserna.

En utbildning med ett studentcentrerat lärandeperspektiv tenderar att ha en hög studentaktivitet, vilket troligtvis skapar en högre motivation och intresse för fortsatt fördjupning inom ämnesfältet.¹¹ Studentaktivitet främjas främst genom goda pedagogers strävan efter kunskapstillväxt, personlig återkoppling, studentens ansvar över sitt eget lärande och små studiegrupper.¹²

Förmågan att göra självständiga och kritiska bedömningar, samt att självständigt urskilja, formulera och lösa problem,¹³ är två naturliga följder av ett i högre grad studentaktivt lärande. Vidare betonas vikten av att lärare återkopplar från studenters arbeten och återkopplar den kursutvärdering som gjorts.¹⁴

---

⁸ Sveriges förenade studentkårer, "Studentens lärande i centrum. SFS om pedagogik i högskolan": http://www.sfs.se/sites/default/files/sfs_rapport_studentens_larande_i_centrum_kvalitet_ur_ett_student_perspektiv.pdf. Hämtad 2014-01-04. Stockholm, 2013.

⁹ Elmgren & Henriksson. *Universitetspedagogik*. Norstedts, Stockholm, 2010.

¹⁰ Örebro studentkårs åsiktsdokument, 2013.

¹¹ Biggs, John. "What the student does: teaching for enhanced learning" i *Higher Education Research & Development*. Vol. 31, No. 1, 2012.

¹² Sveriges förenade studentkårer, "Studentens lärande i centrum. SFS om pedagogik i högskolan": http://www.sfs.se/sites/default/files/sfs_rapport_studentens_larande_i_centrum_kvalitet_ur_ett_student_perspektiv.pdf. Hämtad 2014-01-04. Stockholm, 2013.

¹³ Högskolelagens första två kravpunkter på högskoleutbildning, se Högskolelagen (SFS 1992:1434).

¹⁴ Boud, David & Molloy, Elizabeth. "Rethinking models of feedback for learning: the challenge of design" i *Assessment & Evaluation in Higher Education*. Vol. 38, No. 6, 2013.

En god utbildning främjar dessutom demokrati, hållbar utveckling, jämställdhet och utökar förståelsen för människors olikheter. Allas rätt till en likvärdig utbildning ska betonas.

Utbildningskvalitet är tätt kopplat till studentinflytande. Kvalitetsarbetet är enligt högskolelagen inte bara en angelägenhet för universitetet, utan också för studenterna, varför universitetet är skyldigt att aktivt ge studenter möjligheter för påverkan.¹⁵

MED OCH FÖR STUDENTERNA

Att arbeta med studenterna innebär att förtroendevalda och studenter tillsammans driver studenternas gemensamma ärenden.

ÖS ska representera alla studenter vid Örebro universitet, vare sig de är medlemmar i ÖS eller inte.¹⁶ Detta görs genom ett antal studentrepresentantplatser vid Örebro universitet där förtroendevalda inom ÖS representerar alla studenter och för ÖS talan. Studenterna har rätt till representation både i beredande och beslutande processer som rör utbildningen eller studenternas situation.¹⁷

Det är viktigt att sträva mot att alla studentrepresentantplatser blir fyllda för att kunna nyttja det inflytande och den möjlighet till påverkan som studentrepresentantplatserna innebär. Studentinflytande är inte bara en rättighet, utan lika mycket en skyldighet, där det gäller för studentrepresentanten att ha en öppen kommunikation med den kårsektion och de studenter och doktorander som studentrepresentanten företräder.

Kårsektionerna ska ha kontinuerlig kontakt med sina studentrepresentanter då det är av yttersta vikt att tydliggöra att studentrepresentanten inte representerar sig själv utan kårsektionens samtliga medlemmar. Det är deras åsikter som studentrepresentanten ska framföra. Samma förhållningssätt gäller de studentrepresentanter som innehar studentrepresentantplatser som innebär att de företräder alla studenter vid Örebro universitet. Kommunikationen ska då i första hand föras med ÖS vice ordförande och andra studentrepresentanter med liknande uppdrag.

---

¹⁵ Högskolelagen (SFS 1992:1434).

¹⁶ Studentkårsförordningen (2009:769).

¹⁷ Högskolelagen 2 kap. 7 §.

Örebro studentkårs utbildningsbevakare ska vara den självklara parten att vända sig till med utbildningsrelaterade frågor. För att kunna säkerställa kvaliteten i samt utveckla utbildningar vid Örebro universitet är det viktigt att göra studenter och doktorander medvetna om vilka rättigheter samt skyldigheter de har kopplade till utbildningen. För att sprida information om skyldigheter och rättigheter i utbildningen bör utbildningsbevakarna tillsammans samt i respektive kårsektion sträva mot att synas och diskutera utbildningsbevakning med studenterna. Det är av yttersta vikt att studenterna är medvetna om vilka utbildningsbevakarna är och det arbete de utför. Genom att ÖS marknadsför utbildningsbevakningen blir det lätt för studenter att ta kontakt vid frågor. ÖS utbildningsbevakare bör informera om utbildningsbevakningen under introduktionen för nya studenter. Genom att utbildningsbevakarna berättar för faddrar och generaler om utbildningsbevakningen kan även dessa informera de nya studenterna om deras rättigheter och skyldigheter under studietiden.

MED OCH FÖR ÖREBRO STUDENTKÅR

Utbildningsbevakarna ska arbeta brett inom de områden som ÖS verkar.

Utbildningsbevakarnas arbete ska präglas av ÖS visions- och åsiktsdokument, dokument från vilken denna strategi också utgår.

ÖS tillhandahåller ett stort kontaktnät och stor kompetens som utbildningsbevakare kan nyttja. Student- och doktorandombudet är kanske den enskilt viktigaste tillgången, till vilken frågor lyfts som inte kan lösas på kårsektionsnivå. Relationen mellan ombudet och utbildningsbevakarna ska vara god och kommunikation parterna emellan ska föras kontinuerligt. Utbildningsbevakarnas rapporteringsskyldighet till ombudet är av yttersta vikt för att ombudet ska ha möjlighet att avgöra om en fråga är ett fallärende eller inte och i sådana fall hur ärendet ska hanteras. God kommunikation parterna emellan är ett måste för att verka för rättssäker utbildning.

Utbildningsbevakningen berikas av kårsektionernas mångfald och de olika erfarenheter utbildningsbevakarna som individer bär på. Genom utbildningsbevakarrådet delar utbildningsbevakarna med sig av sina erfarenheter och för en dialog som präglas av respekt och öppenhet. Utbildningsbevakarrådet är ett centralt forum som ger ÖS möjlighet att bevaka och utveckla utbildningen, varför utbildningsbevakarna har ett

stort ansvar att nå ut med sin verksamhet och vikten av den. Utbildningsbevakarrådet leds och sammankallas av ÖS vice ordförande som har ett ledande och pådrivande ansvar för utbildningsbevakningen. Utbildningsbevakarrådet ska vidare vara den självklara remissinstansen för frågor från ÖS och Örebro universitets samtliga verksamheter och nivåer, gällande utbildning och kvalitet.

De olika fakultetsnämnderna som ansvarar för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå samt forskning inom sina respektive ansvarsområden har till uppgift att planera, stödja och följa upp den vetenskapliga och pedagogiska verksamheten. De studentrepresentanter som finns i fakultetsnämnderna borgen för att studenternas syn på kvalitet framkommer. Det är därför av stor vikt att det förs en kontinuerlig dialog mellan utbildningsbevakarrådet och representanterna i fakultetsnämnderna.¹⁸

Genom gemenskap och samarbete blir ÖS starkare, varför utbildningsbevakarna ska verka för en sammanhållning kårsektionerna emellan, likväl som med ÖS övriga verksamheter. Detta kan göras genom exempelvis kårsektionsöverskridande kampanjer och evenemang.

Att bygga ett varumärke och sedan förvalta det väl är en utmaning för ÖS utbildningsbevakare. Alla ska veta sina roller, samt hur, varför och för vilka utbildningsbevakare utför sitt arbete. Först då erhålls en sammanhållen identitet vid vilken studenterna kommer känna utbildningsbevakningen.

MED OCH FÖR ÖREBRO UNIVERSITET

De två tidigare avsnitten berörde den verksamhet som ÖS driver med och för studenterna samt inom den egna organisationen, och syftar också till att ge innehåll och mening till detta tredje arbetsområde.

Enligt högskolelagen har studenterna rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation.¹⁹ Det bör understrykas att studentrepresentanterna har ansvar att närvara i de olika

---

¹⁸ Studentrepresentanterna i fakultetsnämnderna samlas i ett förberedande forum som kallas fakultetsråd.

¹⁹ Högskolelagen (1992:1434).

tillgängliga forum för påverkan men att universitetet bär ansvaret för att sammankalla till dessa. Kurs-, ämnes- samt programråd eller dylikt ska hållas regelbundet.

Utbildningsbevakarna har tyvärr sällan möjlighet att möta studenterna på alla kurser och program för att samla ihop studentrepresentanter. Det är därför viktigt att föreläsare tidigt påpekar vikten av studentinflytande för att skapa engagemang bland studenterna att påverka utbildningen. Både studenterna och universitetet tjänar på att studenterna är engagerade i och intresserade av sin utbildning.

Förutsättningarna för att vidareutveckla samarbetet med Örebro universitet är inte enbart att fylla de studentrepresentantplatser som finns till förfogande, utan också att mer aktivt bjuda in till dialog i olika utbildningspolitiska frågor. Att skapa en medvetenhet kring studentkårens arbete är en förutsättning för en meningsfull dialog.

Utbildningen vid universitetet finns till för studenterna och inte tvärtom. Det är därför av stor vikt för universitetet att vara uppmärksam på den nya generationen studenter och vilka förväntningar, lärandemetoder och förhållningssätt studenterna lär sig bäst av. Denna eventuella diskrepans mellan förväntningar och resurser skulle kunna förkortas genom en större dialog mellan studenterna och universitetet. ÖS anser det positivt att den nya universitetsenheten PIL (enheten för pedagogik, IKT och lärande) har fått i uppdrag att föra upp dessa frågor på agendan och under 2014 utarbeta en pedagogisk grundsyn för Örebro universitet.

Det är av stor vikt att fortsätta arbeta med stödinsatser där det allra mest behövs. ÖS betonar därför FUNKAs²⁰ betydelse för studenter med speciella behov. Alla har rätt till utbildning av hög kvalitet.

---

²⁰ FUNKA står för enheten som bistår funktionsnedsatta studenter med olika typer av stödfunktioner så som anteckningsstöd, teckenspråkstolkning eller anpassade tentamina.

SLUTORD

Det föreligger goda skäl till varför ÖS definition av utbildningskvalitet är förhållandevis bred. Kvalitet i utbildningen kan inte enbart mätas genom Universitetskanslersämbetets utvärderingar, inte enbart via studenters självrapportering, inte heller enbart genom att granska hur många studenter som får arbete efter utbildningen. Ju större perspektiv som anläggs på utbildningskvalitet, desto större förutsättningar finns för att hitta insatsområden för att förbättra den.

Utbildning ska löna sig. Den ska berika och ge nya perspektiv. Den får gärna vara privatekonomisk lönsam. Den får gärna ge ett rikare liv i stort. En högkvalitativ utbildning är en sådan som studenterna, universitetet och samhället är nöjda med. Att värna om utbildningskvaliteten skapar inte bara mervärde under själva studietiden, det ger samtidigt en möjlighet att vårda den stolthet och det anseende som en utbildning på Örebro universitet innebär.

REFERENSLISTA

Biggs, John. "What the student does: teaching for enhanced learning" i *Higher Education Research & Development*. Vol. 31, No. 1, 2012.

Boud, David & Molloy, Elizabeth. "Rethinking models of feedback for learning: the challenge of design" i *Assessment & Evaluation in Higher Education*. Vol. 38, No. 6, 2013.

Elmgren, Maja & Henriksson, Ann-Sofie. *Universitetspedagogik*. Norstedts, Stockholm, 2010.

Gadamer, Hans-Georg. *Sanning och metod: i urval*. Daidalos, Göteborg, 1997.

Nationalencyklopedin, "bildning": <http://www.ne.se/lang/bildning>. Hämtad 2013-12-18.

Nationalencyklopedin, "utbildning": <http://www.ne.se/sve/utbildning>. Hämtad 2013-12-18.

SFS 1992:1434. *Högskolelag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS 2009:769. *Studentkårsförordning*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Sveriges förenade studentkårer, "Studentens lärande i centrum. Sveriges förenade studentkårer om pedagogik i högskolan":

http://www.sfs.se/sites/default/files/sfs_rapport_studentens_larande_i_centrum_kvalitet_ur_ett_studentperspektiv.pdf. Hämtad 2014-01-04. Stockholm, 2013.

Örebro studentkårs åsiktsdokument, 2013.